

HET EERSTE VERLANGEN

JOHANNES WESTENDORP BIJ UITGEVERIJ THOMAS RAP

De maat van alle dingen (roman, 2024)

Johannes
Westendorp

Het
eerste
verlangen

ROMAN

2025

THOMAS RAP
AMSTERDAM

Deze uitgave kwam tot stand dankzij bemiddeling van
Jelte Nieuwenhuis, literair agent.

Copyright © 2025 Johannes Westendorp

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining niet toegestaan.

Eerste druk mei 2025

Omslagontwerp Dog and Pony

Foto auteur Jostijn Ligtoet

Vormgeving binnenwerk Aard Bakker

Druk en bindwerk Wilco, Amersfoort

ISBN 978 94 004 1149 4

NUR 301

thomasrap.nl

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk van de Forest Stewardship Council (FSC®) mag dragen. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

‘There is grandeur in this view of life, with its several powers, having been originally breathed into a few forms or into one; and that, whilst this planet has gone cycling on according to the fixed law of gravity, from so simple a beginning endless forms most beautiful and most wonderful have been, and are being, evolved.’

The Origin of Species – Charles Darwin, 1859

Locaties worden aangegeven met geografische coördinaten
(noorderbreedte en oosterlengte)

GT = gebruikelijke tijdsrekening

VGT = voor gebruikelijke tijdsrekening

UTC = de gecoördineerde wereldtijd, gebaseerd op Greenwich
Mean Time. De Nederlandse tijdzone is in de zomer
UTC+2

Een klein, warm poeltje. Een gescheurd tapijt van deinend smal kroos, bloeiend op het fosfaatrijke water. Zonlicht jaagt elektrische sidderingen over het oppervlak. Daar waar de betonnen wanden van het afwateringskanaaltje een brokkelig einde vinden heeft watercrassula de oevers gekoloniseerd. De vlezige bladnaaldjes lijken te transpireren in de hitte. Boven het traag schuimende sop dat vanuit de mestfabrieken verderop het merengebied binnensijpelt zweemt de geur van ammoniak.

Zou het hier begonnen kunnen zijn?

Volg de bocht van de waterlijn, de lauwwarme ondieptes waar het krioelt van aankomend leven, duik in het woud van zwaardvormige kalmoesstengels – het licht is hier groen en tussen de wortels zitten visnetten en teenslippers en plastic wikkels verstrikt. Petflesjes steken tot hun buik in het zand, de verweerde etiketten vol onleesbare tekens. Volg het oplopende terrein, tot de begroeiing wijkt, op het hoogste punt. Daarachter spreidt de baai zich uit: een gul gebaar in de tropische zon. Aan de horizon de dunne lijn van gebergte op een fundament van wolken en gele smog. Dichterbij, aan de

overkant, een kilometerslang staafdiagram van industriële skyline.

Een Baers witoogend dobbert op het water. Poetst driftig de holtes onder haar vleugels, neemt korte duikjes naar de bodem. Het noorden trekt. De onrust zindert tot in haar zwemvliezen, maar ze aarzelt. Er is een vermoeidheid onder haar veren die er nog niet zou mogen zijn.

De vier kraanvogels zijn een tijd geleden al vertrokken. De wilde eenden vorige week. Vanochtend – in een stralende nevel, uitgeleid door een koor van kikkers en moerasvogels – de laatste wintertalingen. Ze had zich aan moeten sluiten. Nu, een uur voordat de zon het hoogste punt bereikt, slaat ze alsnog haar vleugels uit in een spetterend moment van ontsnapping en vertrekt alleen; als een pijl gericht op de noordelijke hoogvlakte die wacht voorbij de kromming van de aarde.

Op drieduizend meter hoogte krijgt Baers witoogend lift van de stevige staartwind waarop ze geanticipeerd heeft. Ze vertraagt haar slag tot de optimale balans tussen snelheid en energieverbruik gevonden is en stelt zich in op de lange afstand. Ondanks de waarschuwing van vermoeidheid en de merkwaardig doffe pijn in haar onderbuik vliegt ze in rustige voldoening. Ze is

precies waar ze zijn moet: tussen hemel en aarde, gehoorzaamend aan de roep van de broedgebieden.

Het land beneden haar is veranderd. Uit de zandhopen van afgelopen herfst is beton opgeschoten. In de rijstvelden van vorige lente wordt gegraven. Het brengt haar niet uit koers. Rechts van haar, in de bocht van de planeet, glinstert een streepje branding, links liggen de flanken van het gebergte waarop de wind zijn zachte verschiltonen fluit. De zon staat drie uur voorbij het zuiden wanneer de windrichting draait en Baers witooggeend gedwongen wordt af te dalen tot lagere en warmere luchtlagen. Vanaf de aarde bereikt haar de weeë geur van viskwekerijen, afvalwater, dieseldamp en de scherpe stank van iets ratachtigs. De kramp in haar buik heeft zich samengebald tot een steek die gevaarlijk veel aandacht vraagt en ze richt haar lichaamskracht even op haar inwendige organen om zich in een lange, stuwende pompende beweging te ontlasten.

Volg de dunne sliert die onder een scherpe hoek de aarde tegemoetzeilt. Toenemende ruis van generatoren en pompsystemen en vrachtwagens en grommend geknaag. Het vierkant van een perceel wordt het vierkant van een dak wordt het vierkant van een gat met tralies wordt het vierkant van een kooi – de sliert spat uiteen op een stalen bodem, wordt besnuffeld door een grijs-

bruine snuit. Wat is dit? Even vergeet Bamboerat de problemen die hem in beslag namen, zozeer is hij ver-rast door de hoeveelheid nieuwe geuren die opstijgen uit het kleddertje dat zo pardoes uit de hemel viel. Een heel palet van onbekende maar zeker niet onaantrekke-lijke feromonen, sporen van zilte wind, gistend blad, zuurtonen, zoals het sap van sommige wortels in de herfst... Bamboerat heeft nog geen herfst meegemaakt, nooit de buitenwind gevoeld of een wortel uitgegraven en toch raakt hij zo opgewonden van herkenning dat zijn snorharen er onbedaarlijk van aan het trillen slaan. Hij krabt het hoopje open en snuffelt als een bezete-ne op zoek naar meer aanwijzingen, maar dan schuift Dikbuik er met zijn vette achterlijf overheen en over de rug van Dikbuik tuimelt Oogwond en achter Oogwond doemt de altijd bijtende bek van Langtand op en alle-maal kruipen ze over elkaar heen om iets te pakken te krijgen van het wonderbaarlijk rijke kleddertje... Plot-seling (veel later?) belandt Bamboerat met een duize-lingwekkende boog op een tapijt van rattenruggen, bo-ven zijn snuit wordt een plastic deksel dichtgeslagen, geur van angst en pis en bloed... Hobbел hobbел. Iets knaagt de staart van Bamboerat weg tot aan de wortel en schijntend van pijn en razernij knaagt Bamboerat zelf aan een staart van iets. Hobbел hobbел, ondersteboven,

vrije val, schroeiende vloeistof smelt zijn ogen weg, bijt zich door zijn vacht, hij wordt ruggelings op een plaat geworpen, een mes daalt zijn buik in en ritst alles open. Dikke vingers hebben zijn huid al tot halverwege afgepeld als de laatste fluittoon in Bamboerats oren ten slotte dooft.

Volg het opengesperde karkas in de rij van opengesperde karkassen. Een rommelig parcours van mechanische mensenhanden in plastic handschoentjes, roestvrijstalen tafels waar het bloed van af gutst, emmers uitpuilend van orgaanspul...

Op een ochtend staan vijftien polystyreen kratten gevuld met vers vlees in de koelcel te wachten op hun toekomstige eigenaren. De roldeur schuift omhoog, de lauwe wind van een nieuwe dag waait naar binnen. Voor de deur staat een bestelauto met draaiende motor. Een jonge chauffeur met een sigaret tussen zijn lippen zet een krabbel op een klembord en zwiert zich dan met soepele koerierssnelheid achter het stuur.

Over een wirwar van brokkelige asfaltweggetjes tussen moestuinen, zompige rijstveldjes en sloten waarin provisorische afvoerpijpen mosterdgeel water lozen via een steile oprit naar de gloednieuwe achtbaanssnelweg bekleed met fluisterzacht asfalt. De verkeersaders in deze regio zijn simpelweg tachtig meter boven de oude

wereld gelegd, op dikke betonpilaren. Beneden krijzen de moerasvogels en metselen de varkensboeren hun dijkjes volgens tweeduizend jaar oud recept; hierboven zoeft het verkeer moeiteloos richting de metropool die als een waterschim aan de horizon opdoemt.

Twee uur later: dichtslaande portieren en het geluid van een motor dat snel oplost in de regen – vijf kratten zijn achtergebleven op een rolcontainer. Rammelend door een smal gangetje naar een grote ruimte met een tegelvloer die glimt van het vet. Blauwe vlammen flakkeren op door de dichte nevel van stoom en rook. De bovenste krat wordt meteen ondersteboven gekieperd op het werkblad. Een rechterhand doet een flinke greep in een bak fijngehakte knoflook. Een linkerhand, stevig, vochtig en met kloofjes bij de nagelriemen, spert met ge oefende beweging het lijfje open: contact.

Vijftien miljard dollar is het vermogen waarvoor ik als hedge fund manager van Parcival Capital Partners verantwoordelijk ben. De naam is Manfred Schütz. Rendement over de afgelopen vijf jaar: 68,8%. Ik schud de Rolex tevoorschijn vanonder de dubbele manchet – de lans kruipt richting halfelf. Tussen bestuurders- en rijdersstoel: het gretige ballongezicht van chauffeur – vergeten hoe hij heet. Een zwiep met mijn pols. Moet ik het dan zeggen? Rijden! De meeste mensen willen mij zijn – ik wil de meeste mensen niet zijn, zo simpel is het. Equilibria bestaan niet. Als je dat hebt begrepen kun je winnen en winnen is mijn werk. Zodra de auto door het verkeer glijdt is er de tijdelijke ontspanning die bij beweging hoort. Achterovergeleund, colbertknoopjes open. Daantje. Dana. Nog eens proberen? Halfvijf is het in Zürich. Beter bewaren voor straks; haar stem als kleine beloning, een oase in het werk dat wacht. Werk is lezen; analyseren; onderhandelen; calculeren; beleggen. Werk is een methode om het leven één voet voor te blijven. Zodat je de tijd in een mal hebt geramd voordat hij zich vormloos in je nestelt. Tijd is de vijand – pri-

ma, want ik héb graag vijanden. Tijd is de taaie stroop waar ik sneller doorheen moet zien te komen dan de rest van de planeet en daarbij moet ik vertrouwen op een onrust die misselijk maakt. Het trekken in mijn kuit, de zachte jeuk in mijn ballen, een terloopse zin die blijft hangen... Je kunt data analyseren tot je een ons weegt, indices volgen, de orakelspreuken van centrale banken proberen te duiden – uiteindelijk gaat er niets boven een ouderwets werkbezoek ter plaatse. Wat heb ik gezien de afgelopen achtenveertig uur? Wat heb ik gehoord?

Vanmiddag, op Hong Kong Island, na afloop van de lunch in het Mandarin Oriental: de jurist van Blackwater&Nußbaum, telefoon tussen oor en schouder, al op weg naar buiten: *iedereen die hier nu nog joint-venture overeenkomsten sluit is een idioot!*

Eergisteren, onderweg naar die spoedafpraak bij de tandarts: de legervoertuigen achter het Shenzhen Bay Sports Center. Mijn hoofd al uren wazig van de pijn, een dreunende hartslag in mijn kaak en toch een alert stemmetje dat zei: onthoud dit beeld.

Achter het paarsgetinte glas schuiven in hoog tempo de drassige laaglanden voorbij waaruit Changi Airport is opgespoten. Ginds schittert het eeuwige licht van nachtelijk Singapore – thuis. Eindelijk. Er liggen be-

langrijke uren in het verschiet – de slaap moet wachten. Mijn beleggingsposities zijn risicovol, maar iets zegt me dat er een Kans is... De Parelrivierdelta staat onder spanning. De straten van Hongkong, ooit het financiële centrum van Azië, zijn al sinds maanden een slagveld. Demonstraties, militair machtsvertoon, de roes van een gevaarlijk idee – je vindt het van tijd tot tijd overal. In zekere zin is het even voorspelbaar als de cyclus van hoog- en laagconjunctuur. Maar wat er momenteel gebeurt kan meer betekenis hebben – en dat is de klont in de toekomst waarop ik mijn blik probeer scherp te stellen. Hongkong is een mijnschacht die op meerdere verdiepingen kampt met gevaarlijke maar controleerbare verzakkingen. Er hoeft echter maar één onverwacht regenbuitje te vallen en de boel glijdt af naar een totaal nieuwe next level clusterfuck. Mijn vraag is: wat wordt dat regenbuitje? En vooral: wanneer komt het?

Ik ben een beroepsoptimist – kan niet anders. Iemand heeft eens gezegd dat de wereld de optimisten behoort; pessimisten zijn enkel toeschouwers. Ik had het zelf niet beter kunnen zeggen. Toen ik begin jaren tachtig – ik ben nu achtenvijftig – mijn eerste transacties deed op een handelskantoor in Wenen; toen ik een paar jaar later met mijn team in Frankfurt als een van de eersten anticipeerde op de val van de Sovjet-Unie;

toen ik in 1992 aan het hoofd kwam te staan van het gloednieuwe *Global Equity*-fonds van PCP en Bernard Liebherr mij het startkapitaal van 400 miljoen D-mark toevertrouwde; toen dat vermogen in 1997 bij de val van de Thaise baht verdriedubbeld was – waren we toen toeschouwers? Succesvolle investeerders zien mogelijkheden waar anderen problemen zien, herkennen problemen waar anderen zich door de waan van de dag laten verblinden; voor ons is goed nieuws een waarschuwing en slecht nieuws een kans. Dit werk vereist stalen zenuwen, doorzettingsvermogen en vertrouwen, kortom: optimisme – en is slechts voor de roofdieren weggelegd. Kijk bijvoorbeeld eens naar chauffeur: de aandoenlijke spekulatjes in zijn nek, bovenlichaam over het stuur gebogen als een trekpomp onder spanning, onrustige oogjes die heen en weer schieten tussen het scherm van zijn navigatie en de weg, hoewel we op de ECP rijden richting Marina Bay en hij deze route ongetwijfeld al duizend keer heeft afgelegd. In alle eerlijkheid: wat stelt zijn leven voor? Een optelsom van kleine angsten en zorgen – spaargeld, een vermoeiend huwelijk, vroege dood door sigaretten en vetig eten. Honderd jaar geleden zou hij een rijstboer of waterkoelie zijn geweest, nu rijdt hij naamloos door een nachtelijke metropool...

Ieder beest opereert vanuit een basisconditie die hem de beste kansen op overleving biedt in zijn milieu en gezien zijn plaats in de voedselketen. De muis opereert vanuit schichtigheid, de luiaard vanuit traagheid en de succesvolle mens vanuit optimisme – één moment van berusting en je wordt opgegeten. En kijk eens waar dat ons gebracht heeft! Slimme steden, containerhavens, terminals, lightrails, hoogbouw, handel, hightech... Al-lemaal ontworpen en gebouwd door apen met optimisme.

Heeft chauffeur ook een rudimentair gevoel van bewondering voor deze prestaties wanneer hij zich half omdraait en met een breed armgebaar zegt: ‘Centennial Tower!’? Hij kijkt er zowaar een beetje trots bij, alsof de zwartglazen toren waarvan PCP de bovenste vier etages bezet naar zijn ontwerp is gebouwd. Ik trek de rolkoffer uit de kofferbak voordat hij er zijn vettige vingers op weet te leggen en doorkruis zo snel mogelijk de zeven meter tropisch hete nacht tot aan de koele adem van de glazen schuifdeur.

Zoals ik het zie heeft de natuur de mens in de loop van haar grillige parcours voorzien van één prachtig vermogen (of is het een gebrek?) dat de ontwikkeling van al onze andere vermogens heeft gestimuleerd: de capaciteit om te ontdekken dat niets ter wereld intrinsieke

waarde heeft. Voor een koe heeft gras waarde en platina niet – dat zal altijd zo blijven. Voor ons bestaan zulke zekerheden niet. Wij moeten waardes toekennen, keer op keer. (Niemand moet zich laten misleiden door de zogenaamde ‘fundamentals’ waarmee economen altijd op de proppen komen. In de zin van objectief waardevast is er niets fundamenteels aan ‘fundamentals’.) Wat vandaag betekenis heeft is morgen rommel en omgekeerd. We scharrelen per definitie over moerasgrond, mijnenvelden, drijfzand – en we noemen het kapitaal: het enige systeem van waardering dat de mensheid ter beschikking staat.